

Sygn. akt IC 297/10

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Bolesław Żurawski
Protokolant	st. sekr. sąd. Wioletta Kolanek

po rozpoznaniu w dniu 04 września 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa T. Z.

przeciwko A. K.

o zapłatę i wydanie ruchomości

1. umarza postępowanie w części dotyczącej żądania powódki wydania przez pozwanego powódce ruchomości;
2. zasądza od pozwanego A. K. na rzecz powódki T. Z. kwotę 30.000 (trzydzieści tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia dziewiątego marca 2010 roku do dnia zapłaty;
3. oddala powództwo w pozostałej części;
4. znosi wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego;
5. ściąga od pozwanego A. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 567 (pięćset sześćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu części wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa za sporządzenie opinii przez biegłych;
6. ściąga z zasądzonego w punkcie drugim wyroku roszczenia na rzecz powódki T. Z. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.483,96 (trzy tysiące czterysta osiemdziesiąt trzy 96/100) złotych tytułem zwrotu części wydatków poniesionych przez Skarb Państwa za sporządzone opinii przez biegłych;
7. ściąga od pozwanego A. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 1.453 (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt trzy) złote tytułem opłaty od zasądzonej od niego na rzecz powódki T. Z. w punkcie drugim wyroku kwoty;
8. odstępuje od obciążenia powódki T. Z. opłatą od oddalonego roszczenia;
9. wyrokowi w punkcie drugim nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Na oryginale właściwy podpis

UZASADNIENIE

W pozwie z 09 marca 2010 roku T. Z. wystąpiła przeciwko A. K. o zapłatę kwoty 209.000 złotych z tytułu rozliczenia konkubinatu.

W uzasadnieniu pozwu T. Z. m. in. wskazała, że wraz z dziećmi z pierwszego małżeństwa W. M. (1) i K. M., obecnie L., zamieszkała w 1997 roku z pozwanym w spadkowej nieruchomości pozwanego w S. przy ulicy (...), w tak zwanym starym domu. W 1999r. pozwany spłacił swego brata i stał się właścicielem tejże nieruchomości. Na tą spłatę powódka wydała wspólnie z pozwanym kwotę 8.000 złotych.

W maju (...) urodził się wspólny syn stron P. K..

Strony prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, zarobki szły na wspólne wydatki. Wg powódki pozwany zakupił na swoje nazwisko, ze wspólnych funduszy, trzy nieruchomości szczegółowo opisane w uzasadnieniu pozwu. T. Z. twierdziła również w uzasadnieniu pozwu, że w 2001r. strony rozpoczęły budowę wspólnego, nowego domu na nieruchomości pozwanego przy ulicy (...) w S..

Budowa została zakończona na przełomie 2006 i 2007 roku.

W tym owym budynku strony zamieszkały wspólnie z synem P.. Wg powódki strony wspólnie remontowały stary budynek mieszkalny i stary budynek gospodarczy.

Na dochodzoną kwotę 209.000 złotych składają się następujące roszczenia:

1. żądanie zasądzenia kwoty 150.000 złotych z tytułu zwrotu połowy wartości nowego budynku mieszkalnego;
2. żądanie zasądzenia kwoty 45.000 złotych z tytułu zwrotu połowy wartości trzech niezabudowanych nieruchomości opisanych w uzasadnieniu pozwu;
3. żądanie zasądzenia kwoty 10.000 złotych z tytułu zwrotu połowy wartości remontów dokonanych w starym budynku mieszkalnym i starym budynku gospodarczym;
4. żądanie zasądzenia kwoty 4.000 złotych z tytułu zwrotu połowy wydatków na spłatę brata pozwanego.

A. K. uznał żądanie do kwoty dziesięciu tysięcy złotych (**odpowieź na pozew k. 48-49 akt sprawy**).

Pozwany przyznał, że wspólnie mieszkał z powódką. Natomiast A. K. twierdził, że T. Z. przy wprowadzeniu się do niego nie posiadała żadnego majątku, który mogłaby spieniężyć. Pozwany twierdzi, że powódka w trakcie wspólnego zamieszkiwania z nim nie pracowała, nie posiadała żadnych stałych źródeł dochodu, a jedyny jej dochód stanowiły alimenty na dzieci z małżeństwa, W. i K. w wysokości łącznej 400 zł. miesięcznie. A. K. twierdzi, że na jego wyłącznym utrzymaniu pozostawała powódka, wspólny syn stron P. oraz dzieci z małżeństwa powódki, na które ich biologiczny ojciec nie łożył alimentów i płacone one były przez fundusz alimentacyjny.

A. K. przyznał, że powódka zapłaciła za część pokrycia dachu, a nadto przyczyniła się do powstania jego majątku w ten sposób, że gotowała pożywienie pracownikom budującym i remontującym budynki. Pozwany określił nakłady na jego majątek na łączną kwotę 10.000 złotych i w tym zakresie uznał żądanie pozwu.

W piśmie procesowym datowanym na 01 października 2012r. powódka domagała się wydania nieruchomości szczegółowo opisanych w tym piśmie (**pismo procesowe k. 225-226 akt sprawy**).

W trakcie rozprawy w dniu 04 września 2013 roku pełnomocnik powódki popierał powództwo jedynie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 209.000 złotych (**protokół rozprawy k. 326 akt , siedemdziesiąta pierwsza i siedemdziesiąta druga minuta rozprawy – nagranie rozprawy k. 327 akt sprawy**).

W trakcie rozprawy w dniu 04 września 2013 roku pozwany uznał żądanie do kwoty 30.000 złotych (**protokół rozprawy k. 325 odwrót akt sprawy, pięćdziesiąta trzecia minuta rozprawy – nagranie rozprawy k. 327 akt sprawy**).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zamieszkały ze sobą od marca 1997 roku. Powódka zamieszkała z pozwanym w jego nieruchomości położonej w S. przy ulicy (...). A. K. był wówczas kawalerem, nie miał nikogo na utrzymaniu. Powódka wprowadziła się do pozwanego z dwójką jej małoletnich wówczas dzieci z innego związku: W. M. (1) urodzonym (...) i K. M., obecnie L., urodzoną (...). Na dzieci te T. Z. otrzymywała alimenty, w kwotach po 250 złotych miesięcznie na rzecz każdego z nich.

W dniu 14 maja 1999 roku powódka urodziła wspólne dziecko stron – syna P. K.. Strony mieszkały razem do lata 2010 roku z tym, że do grudnia 2009 roku prowadziły wspólne gospodarstwo domowe.

Umową z dnia 28 czerwca 1999 roku zawartą przed notariuszem W. G. pozwany nabył za kwotę stu siedemdziesięciu trzech złotych nieruchomość rolną o powierzchni 0,59 ha położoną we wsi K. gmina S. oznaczoną jako działka nr (...). A. K. oświadczył w trakcie umowy, że nieruchomość nabył jako kawaler (**dowód: kserokopia aktu notarialnego Rep. A nr 3788/1999 notariusza W. G. k. 55-56 akt sprawy**).

Umową z dnia 08 listopada 2000r. zawartą przed notariuszem W. G. w B. A. K. kupił za kwotę siedemset sześćdziesiąt złotych nieruchomość rolną o obszarze 0,5620 ha, położoną we wsi T., gmina S., oznaczoną jako działka nr (...).

Pozwany oświadczył w trakcie umowy, że nieruchomość nabył jako kawaler (**dowód: kserokopia aktu notarialnego Rep. A nr 4 (...) notariusza W. G. k. 51-52 akt sprawy**).

Umową z dnia 15 kwietnia 2002r. zawartą przed notariuszem W. G. w B. A. K. kupił za kwotę pięć tysięcy złotych nieruchomość rolną o obszarze 0,4030 ha, położoną we wsi T., gmina S. oznaczoną jako działka nr (...).

Pozwany oświadczył w trakcie tej umowy, że nieruchomość nabył jako kawaler (**dowód: wypis aktu notarialnego Rep. A nr 749/2002 notariusza W. G. k. 53-54 akt sprawy**).

Obecna wartość działek nr (...) we wsi K. wynosi 6.000 zł złotych (**dowód: fragment opinii biegłego Z. K. k. 239 akt sprawy**).

Obecna wartość rynkowa działki nr (...) we wsi T. wynosi 5.300 złotych (**dowód: fragment opinii biegłego Z. K. k. 239 akt sprawy**).

Obecna wartość rynkowa działki oznaczonej numerem (...) we wsi T. wynosi 15.500 złotych (**dowód: fragment opinii biegłego Z. K. k. 239 akt sprawy**).

Decyzją z 18 grudnia 2000r. Nr (...) Wójt Gminy S. zatwierdził projekt budowlany i wydał pozwolenia na budowę, dla pozwanego, budynku mieszkalnego jednorodzinne o powierzchni zabudowy 110,3 m. kw., powierzchni użytkowej 120,3 m. kw., powierzchni całkowitej 168,5 m. kw. (**dowód: kserokopia decyzji k. 59 akt sprawy**).

W trakcie gdy strony pozostawały w nieformalnym związku (...) wznosił budynek mieszkalny o obecnej rynkowej wartości 262.430 złotych (**dowód: fragment opinii biegłego C. J. k. 209 akt sprawy**).

Budynek ten był wznoszony w latach 2001-2006 tzw. Systemem gospodarczym.

Wszystkie materiały potrzebne do wzniesienia i wykończenia tego budynku nabywane były na nazwisko pozwanego.

W okresie wspólnego zamieszkiwania stron pozwany remontował stary budynek mieszkalny i modernizował budynek gospodarczy.

Nakłady na remont starego budynku mieszkalnego wyniosły 12.367 złotych. Nakłady na modernizację budynku gospodarczego wyniosły 13.211 złotych.

W okresie, gdy strony pozostawały w nieformalnym związku budowane było ogrodzenie działki przy ul. (...) w S.. Koszt tego ogrodzenia to kwota 282 złote (**dowód: opinia biegłego z zakresu budownictwa lądowego C. J. k. 189-209 akt sprawy**).

Za rok 1999 T. Z. zgłosiła do Urzędu Skarbowego w B. dochód w wysokości 3.477,35 złotych. Za lata 2000 i 2001 powódka nie zgłaszała żadnych dochodów do urzędu skarbowego.

W 2002 roku dochód T. Z. wyniósł 597,90 złotych. W 2003r. powódka zarobiła 5.406,40 złotych. Za 2004 rok powódka nie złożyła zeznania podatkowego. W 2005 roku powódka nie uzyskała dochodów. Za 2006 rok T. Z. zgłosiła do opodatkowania przychód w wysokości 9.000 złotych. Za 2007 roku powódka zgłosiła do opodatkowania przychód w wysokości 8.927 złotych.

Za 2008 roku T. Z. zgłosiła do opodatkowania dochód w wysokości 980 złotych i przychód w wysokości 19.515 złotych (**dowód: zaświadczenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. k. 166 akt sprawy**).

W okresie gdy strony mieszkały razem pozwany pracował w Szpitalu w B.. W okresie od 03 grudnia 1998r. do 30 grudnia 2005 roku A. K. prowadził działalność gospodarczą w zakresie produkcji ubrań wierzchnich dla mężczyzn i chłopców, sprzedaż detaliczna towarów prowadzona na straganach i targowiskach (**dowód: kserokopia decyzji Wójta Gminy S. k. 57 akt sprawy**).

Przy prowadzeniu tej działalności gospodarczej pozwanemu pomagała powódka. Ojciec powódki przywiózł ciągnikiem futryny do nowego domu (**dowód: zeznanie świadka J. Z. k. 68 akt sprawy**). W okresie od września 2008r. do marca 2009r. pozwany wynajmował pomieszczenia w górnej kondygnacji nowego budynku na kwatery pracownicze. Z tej działalności pozwany uzyskiwał przychód w granicach od 400 złotych do 3.000 złotych miesięcznie (**dowód: zeznanie A. K. k. 325 odwrót akt sprawy**).

W trakcie budowy nowego budynku mieszkalnego powódka pomagała w ten sposób, że gotowała obiady, pilnowała czy materiały budowlane zostały dostarczone, pomagała pozwanemu w handlu obwoźnym, czasami wykonywała czynności pomocnika murarza (przynosiła cegły murarzom, robiła zaprawę).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, opinii biegłego z zakresu budownictwa lądowego C. J., opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości Z. K., zeznań świadków M. H., J. P., M. P., A. B., W. M. (1), K. L., J. Z., D. G., A. M. i W. M. (2). Zeznania tych świadków są spójne. Świadkowie ci wiedzą, że strony mieszkały razem i w trakcie tego wspólnego zamieszkiwania stron wznoszony był budynek mieszkalny. Świadkowie nie mają wiedzy o źródłach i wysokościach dochodów stron. Natomiast świadkowie wiedzieli, że była prowadzona szwalnia, zatrudniona w niej była jedna pracownica czasami druga szwaczka. Świadkowie wiedzą również, że uszyta w tej szwalni odzież była sprzedawana na targach w S. i okolicznych miejscowościach. Dzieci powódki z poprzedniego związku (...), jako domownicy, pomagali w niektórych pracach przy wznoszeniu nowego budynku. Sąd przy ustalaniu stanu faktycznego dał również wiarę zeznaniom pozwanego w charakterze strony w trybie art. 199 k.p.c. Zeznania A. K. są zbliżone z dowodami z dokumentów np. zezwolenie na budowę, faktury i rachunki za zakup materiałów budowlanych i wykończeniowych, zaświadczenie naczelnika Urzędu Skarbowego w B., decyzją Wójta Gminy S. z treści której wynika jaką działalność gospodarczą i w jakim okresie prowadził pozwany.

Zeznania pozwanego znajdują również potwierdzenie w zeznaniach świadków M. H., J. P., M. P., A. B., W. M. (1), K. L., J. Z., D. G., A. M. i W. M. (2). Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki w części dotyczącej twierdzeń, że w 50% poniosła wydatki na budowę nowego domu, zakup nieruchomości oraz remonty w starym budynku mieszkalnym i budynku gospodarczym.

Zeznania powódki pozostają w sprzeczności chociażby z danymi zawartymi w zaświadczeniu Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. o wysokości dochodów T. Z. w latach 1999-2008 (**zaświadczenie k. 166 akt sprawy**).

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd pominął dowody z zeznań świadków H. M. i A. P., gdyż świadkowie ci nie mieli wiedzy o tym z czyich dochodów finansowane były: budowa nowego budynku mieszkalnego oraz remonty pozostałych budynków w nieruchomości przy ulicy (...) w S..

Sąd zważył co następuje:

Konkubinaty jest związkiem faktycznym, a nie prawnym i z samego faktu swojego istnienia nie wywołuje żadnych skutków prawnomajątkowych, w szczególności co do powstania katalogu wspólności praw do rzeczy nabytych w czasie jego trwania przez obojga partnerów lub przez jednego z nich. Ze względu na konstytucyjną zasadę ochrony małżeństwa oraz brak podstaw do uznania braku regulacji prawnej związków pozamałżeńskich za lukę w prawie, niedopuszczalne jest stosowanie unormowań z zakresu prawa małżeńskiego (**w tym wspólności majątkowej i podziału dorobku**), nawet w drodze analogii, do innych niż małżeństwo stosunków cechujących się istnieniem więzi osobisto-majątkowych.

Rozliczenie majątkowe po ustaniu faktycznego związku osobisto-majątkowego następuje na podstawie przepisów kodeksu cywilnego odpowiednich do ustalonej konkretnej postaci i treści stosunków ukształtowanych w danym związku. W orzecznictwie Sądu Najwyższego niemal jednolicie przyjmuje się, że do rozliczenia konkubinatu, w tym nakładów dokonanych przez konkubentów na majątek jednego z nich, mają zastosowanie przepisy art. 405 i następane kodeksu cywilnego, chyba, że szczególne okoliczności faktyczne sprawy wskazują na istnienie innej podstawy prawnej tych rozliczeń (patrz: uchwała z dnia 2.07.1955r., II Co 7/55, OSNC 1956, nr 3, poz. 72, uchwała z dnia 30 września 1966r. III PZP 28/66, OSNCP 1967/1/1, uchwała z dnia 30.01.1986r., III CZP 79/85 OSNC 1987, nr 1, poz. 2, uchwała z dnia 27 czerwca 1996r., IIICZP 70/96, OSNC 1996/11/145, wyrok z dnia 26 czerwca 1974r., III CRN 132/74, nie publikowany, wyrok z dnia 6.12.2007r., IV CSK 301/07, OSNC 2009, nr 2, poz. 29, wyrok z dnia 10 maja 2011r., IV CSK 11/11, nie publikowany).

Powódka wskazała przepis art. 405 k.c. jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia (k. 40 akt sprawy). Przesłanką powstania roszczenia na tej podstawie prawnej jest wykazanie uzyskania przez jednego z byłych partnerów faktycznego związku korzyści majątkowej bez podstawy prawnej, to jest wystąpienia przesunięcia majątkowego w okolicznościach, w których wzbogaceniemu i zubożonemu nie przysługują żadne szczególne uprawnienia do wkraczania w sferę stosunków majątkowych. Tytułem przykładu wskazać należy na stan faktyczny, polegający na czynieniu przez partnerów faktycznego związku wspólnych nakładów na nieruchomość jednego z nich.

Z reguły bowiem nie dokonuje się tego bez wspólnie podejmowanych czynności i wzajemnego zaakceptowania możliwości zaistnienia między nimi, w ich majątkach, wymiernych przesunięć majątkowych, zwłaszcza gdy związek jest długotrwały i wsparty dodatkowo posiadaniem wspólnego dziecka. Dlatego też przesunięcia majątkowe zaistniałe w takich warunkach powinny być w niektórych sytuacjach uznane za pozbawione podstawy prawnej i w związku z tym uzasadnione jest stosowanie przy ich rozliczeniach przepisów art. 405 i następnym k.c.

Wzbogacenie jednej osoby jest zawsze następstwem zubożenia innej osoby. Istnieje więc w istocie współzależność między uzyskaniem korzyści majątkowej wzbogaconego a umniejszeniem majątku, bądź braku korzyści u zubożonego. Celem roszczenia o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia jest przywrócenie do majątku zubożonego tego samego co z majątku tego ubyło.

Ciężar udowodnienia przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia spoczywa na zasadach ogólnych, określonych w art. 6 k.c. na powódce, jako osobie zubożonej.

Odnosząc powyższe uwagi do ustalonego stanu faktycznego stwierdzić należy, iż powódka nie wykazała aby nabycie przez pozwanego w okresie konkubinatu składników majątkowych w postaci trzech niezabudowanych nieruchomości, poczynienie nakładów na nieruchomości pozwanego, położonej w S. przy ulicy (...), w postaci budowy budynku

mieszkalnego oraz nakładów na remont starego budynku mieszkalnego i budynku gospodarczego odbyło się kosztem jakichkolwiek przesunięć majątkowych między majątkami stron. Powódka nie wykazała by w momencie zamieszkania z pozwanym dysponowała jakimkolwiek majątkiem bądź pieniędzmi. W 1997r. powódka wprowadziła się do pozwanego z dwojgiem małoletnich dzieci z innego związku. Na dzieci te były zasądzone niewielkie alimenty, po 250 złotych miesięcznie na każde z nich. W dniu 14 maja 1999r. powódka urodziła wspólne dziecko stron – syna P. K.. (...) pozwany kupował w latach 1999-2002. Budynek mieszkalny był wznoszony w latach 2001 -2007.

W 1999r. powódka zarobiła 3.477,35 zł. W 2000r. T. Z. nie miała dochodów. W 2001r. T. Z. nie miała dochodów. W 2002r. dochód powódki wyniósł 597 złotych. W 2003r. powódka zarobiła 5.406,40 złotych. W 2004r. T. Z. nie miała dochodów. W 2005r. powódka nie miała dochodów. W 2006r. powódka uzyskała przychód w wysokości 9.000 złotych. W 2007r. T. Z. uzyskała przychód w wysokości 8.927 złotych. W 2008r. powódka uzyskała dochód w wysokości 980 złotych (**dowód: zaświadczenie naczelnika Urzędu Skarbowego w B. k. 166 akt sprawy**).

We wskazanym okresie T. Z. przez cztery lata nie miała żadnych dochodów, a w dwóch latach uzyskała symboliczne dochody (**2002r. – dochód 597,90 zł. za cały rok, w 1999r. – dochód w wysokości 3.479,35 zł. za cały rok**).

Jak z takich dochodów, przy konieczności utrzymania dwójki dzieci z innego związku, T. Z. mogą czynić nakłady na majątek pozwanego, ocenione przez nią na kwotę ponad dwustu tysięcy złotych?

Dlatego należy uznać za prawdziwe zeznania A. K., że T. Z. wraz z dwójką jej małoletnich dzieci z innego związku i małoletnim dzieckiem ze związku stron pozostawała na utrzymaniu pozwanego.

Mimo takich ustaleń Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki na podstawie art. 405 k.c., kwotę trzydziestu tysięcy złotych.

W trakcie rozprawy w dniu 04 września 2013 roku pozwany uznał powództwo do kwoty 30.000 złotych. Na podstawie art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba, że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

W realiach niniejszej sprawy uznanie powództwa nie jest sprzeczne z prawem ani zasadami współżycia społecznego.

Z materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie wynika, że T. Z., jako domownik przyczyniała się do zwiększenia dochodów pozwanego, a pośrednio do wzrostu jego majątku. T. Z. pracowała razem z pozwanym, w okresach gdy nie zajmowała się małoletnimi dziećmi. Nadzorowała pracę pracownika bądź pracowników w szwalni, czasami jeździła z pozwanym na targi sprzedawać odzież uszytą w szwalni prowadzonej przez A. K.. Powódka jako domownik pomagała w nadzorowaniu robotników wynajętych do wykonywania niektórych prac związanych ze wznoszeniem nowego budynku mieszkalnego. Nieraz T. Z. pomagała tym robotnikom. Pozwany uznał, że z tytułu prac powódki w trakcie wspólnego pożycia stron powinien jej zapłacić kwotę trzydziestu tysięcy złotych i Sąd takie stanowisko pozwanego zaakceptował. Z przyczyn wskazanych we wcześniejszych fragmentach uzasadnienia Sąd doszedł do przekonania, że powództwo w dalszej części nie zasługuje na uwzględnienie, wobec niewykazania przez powódkę przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. T. Z. domagała się zasądzenia kwoty 209.000 złotych, wygrała 30.000 złotych. Powódka wygrała więc 14% zgłoszonego roszczenia, przegrała 86% roszczenia.

W oparciu o przepis art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sąd nakazał ściągnąć z zasądzonych na rzecz powódki roszczenia 86% wydatków poniesionych przez Skarb Państwa za sporządzone przez biegłych opinie tj. 3.483,96 złotych. Z mocy art. 113 ustęp 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ściągnięto od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 567 złotych tj. 14% wydatków poniesionych przez Skarb Państwa za sporządzone przez biegłych opinie.

Wydatki za opinie biegłych to kwota 4.050,96 złotych, zapłacona biegłym przez Skarb Państwa. Na kwotę tę składają się następujące pozycje:

1. 1.943,66 złotych – wydatki za opinię biegłego C. J. (postanowienie k. 215, zarządzenie o wypłacie k. 235);
2. 1.897,09 złotych - wydatki za opinię biegłego Z. K. (postanowienie k. 296 akt sprawy);
3. 210,21 złotych – wydatki za uzupełniającą opinię biegłego C. J. (postanowienie k. 296 akt sprawy).

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano w oparciu o przepis art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c.